

ποίημα

ποίημα, το, ουσ. [<αρχ. ποίημα], το ποίημα· καθετί εξαιρετικά όμορφο, εξαιρετικά ωραίο από αισθητική άποψη: «γνώρισα μια γυναίκα, που έχει ένα κορμί ποίημα || είδα μια ανατολή ποίημα || έφαγα έναν μουσακά ποίημα»·

- είναι πρώτος στο ποίημα, (στη γλώσσα της αργκό) είναι μεγάλος χαφίης: «προσέχετε τι λέτε, όταν είναι και ο τάδε στην παρέα, γιατί είναι πρώτος στο ποίημα». (Λαϊκό τραγούδι: **στο ποίημα είσαι άριστος και στη ραδιουργία, στο παραμύθι άπιαστος και στην υποκρισία**)·

- έμαθε το ποίημα απ' έξω ή το 'μαθε καλά το ποίημα ή το 'μαθε το ποίημα, βλ. φρ. ξέρει το ποίημα απ' έξω·

- λέω ποίημα, απαγγέλλω: «ποιος θα πει αυτό το ποίημα;»·

- λέω το ποίημα, (στη γλώσσα της αργκό) βλ. συνηθέστ. στον άόρ. το 'πε το ποίημα·

- ξέρει το ποίημα απ' έξω ή το ξέρει καλά το ποίημα ή το ξέρει το ποίημα, είναι απόλυτα κατατοπισμένος γι' αυτά που πρέπει να πει κάπου, είναι πολύ καλά διαβασμένος, πολύ καλά δασκαλεμένος: «στο δικαστήριο που κατέθεσε σαν μάρτυρας, τα 'πε όλα όπως τους βόλευαν, γιατί, βλέπεις, το 'ξερε καλά το ποίημα». Από την εικόνα του μαθητή που απαγγέλλει από μνήμης κάποιο ποίημα, χωρίς διόλου να κομπιάζει·

- το λέω ποίημα, βλ. συνηθέστ. το ξέρω ποίημα·

- το μαθαίνω ποίημα, βλ. συνηθέστ. το ξέρω ποίημα·

- το ξέρω ποίημα, (ιδίως για μαθητές) λέγεται σε περίπτωση που ξέρω πολύ καλά κάτι, ιδίως το μάθημά μου, και το λέω από μνήμης, μηχανικά και σε γρήγορο ρυθμό, σαν να απαγγέλλω ποίημα: «την επόμενη φορά που θα σε σηκώσω στον πίνακα, θα το ξέρεις ποίημα το μάθημα, αλλιώς, του χρόνου θα είσαι στην ίδια τάξη»·

- το 'πε το ποίημα, (στη γλώσσα της αργκό) **α.** μαρτύρησε, πρόδωσε κάποιο μυστικό ή κάτι κρυφό ύστερα από επιβολή βίας: «μόλις έφαγε τις πρώτες γροθιές στην Ασφάλεια, το 'πε το ποίημα και τους μαρτύρησε όλους». **β.** απότυχε να φέρει σε πέρας μια δουλειά ή μια υπόθεση: «είχε την εντύπωση πως θα κατάφερνε να τελειώσει τη δουλειά, αλλά στο τέλος το 'πε το ποίημα». **γ.** πέθανε ή σκοτώθηκε: «όλοι μας μια μέρα θα πούμε το ποίημα || καρφώθηκε με τη μοτοσικλέτα του πίσω από ένα φορτηγό και το 'πε το ποίημα». **δ.** (για πράγματα ή μηχανήματα) καταστράφηκε εντελώς, αχρηστεύθηκε: «το 'πε το ποίημα αυτό το κουστούμι, γιατί το 'χω απ' το γάμο μου || έδωσα τέτοια τράκα στ' αυτοκίνητό μου, που το 'πε το ποίημα».